

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ: ВІДОБРАЖЕННЯ В СТРУКТУРІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

*Манько С. В., СВО Магістр, ОПП Зв'язки з громадськістю спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Науковий керівник – Щетініна Т. О., к. і. н., доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування*

Соціальний захист населення у ширшому тлумаченні цього поняття – це діяльність держави, спрямована на забезпечення процесу розвитку та формування особистості, створення належних для самовизначення та ствердження в житті умов. У вузькому: соціальний захист – це сукупність правових і економічних гарантій, які забезпечують дотримання найважливіших соціальних прав особистості [1]. Одним із видів соціальної допомоги є надання соціальних послуг. У Законі України «Про соціальні послуги» цей термін вживається у такому значенні: соціальні послуги – комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем [2].

Основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування. Матеріальна допомога надається особам, що знаходяться у складній життєвій ситуації, у вигляді грошової або натуральної допомоги. Соціальне обслуговування здійснюється: за місцем проживання (вдома), у стаціонарних інтернатних установах та закладах, у реабілітаційних установах та закладах, в установах та закладах денного перебування, в установах та закладах тимчасового або постійного перебування, у територіальних центрах надання соціальних послуг, в інших закладах соціальної підтримки (догляду). Основні види соціальних послуг такі: соціально-побутові, психологічні, соціально-педагогічні, соціально-медичні, соціально-економічні, юридичні, інформаційні. Соціальні послуги можуть надаватися як за плату, так і безоплатно. В нашій державі широко використовується різновид соціальної допомоги – надання пільг окремим категоріям громадян.

Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення організовують збирання, систематизацію і зберігання інформації про пільговика та забезпечують її автоматизоване використання для контролю відомостей, які подаються підприємствами та організаціями, що надають послуги, для розрахунків за надані пільговикам послуги, і проведення виплати соціальних стипендій та державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей. Ведеться облік пільговиків шляхом формування на кожного пільговика персональної облікової картки, в якій використовується реєстраційний номер картки платника податків. Постійно вносяться до Реєстру відповідні уточнення в разі визнання такими, що втратили чинність, чи зупинення дії окремих норм законодавчих актів, на підставі яких пільговики отримують пільги [3].

Державне управління соціальною сферою здійснюється всіма гілками

влади. Сьогодні реалізація соціальної політики здійснюється на державному, регіональному і місцевому рівні. Відповідно до чинного законодавства повноваження державних і регіональних органів влади в реалізації політики розмежовуються (Рис.1).

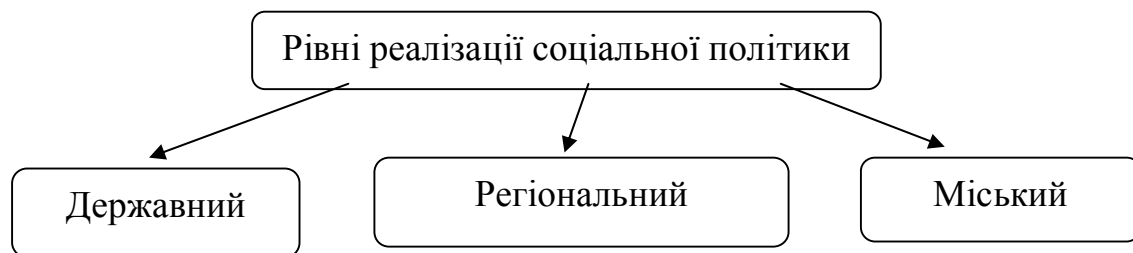

Рис. 1. Рівні реалізації соціальної політики [3]

Основна робота щодо соціального захисту малозабезпечених верств населення покладена на відповідні департаменти обласних державних адміністрацій та на управління соціального захисту (в окремих регіонах управління зберегли попередній варіант назви – управління праці та соціального захисту населення) виконавчих комітетів місцевих рад.

Аналіз напрямів діяльності відповідної установи проведемо на прикладі Управління соціального захисту населення виконавчого комітету Київської районної у м. Полтаві ради.

Управління соціального захисту населення виконавчого комітету районної ради міста (далі – Управління), є структурним підрозділом виконавчого комітету міської ради, входить до його складу і забезпечує виконання покладених на Управління завдань. Управління підпорядковане міському голові, підзвітне і підконтрольне Департаменту соціального захисту населення Полтавської обласної державної адміністрації.

Управління у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, постановами Верховної Ради України, наказами Міністерства соціальної політики, розпорядженнями міського голови, рішеннями виконавчого комітету Полтавської міської ради та рішеннями Київської районної у м. Полтаві ради, наказами Департаменту соціального захисту населення Полтавської облдержадміністрації, а також локальними нормативними актами, в яких безпосередньо регламентовано характер діяльності Управління, наприклад, положенням. Управління є юридичною особою публічного права, має самостійний баланс, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки.

Управління очолює начальник, який може мати залежно від штатного розпису одного або більше заступників начальника. Начальник Управління та його заступник (заступники) призначаються на посаду і звільняються з посади міським головою. Посадові особи Управління, працівники технічного і господарського персоналу призначаються на посаду і звільняються з посади міським головою.

Начальник управління здійснює керівництво управлінням, несе

персональну відповідальність за організацію та результати його діяльності, планує роботу управління, вживає заходів до удосконалення організації та підвищення ефективності роботи управління, може брати участь у засіданнях органу місцевого самоврядування. Саме на начальника управління покладено вести організаційну роботу з підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб управління, проводити особистий прийом громадян з питань, що належать до повноважень управління, забезпечувати дотримання працівниками управління правил внутрішнього трудового розпорядку та виконавської дисципліни.

Основним завданням Управління соціального захисту населення виконавчого комітету Київської районної у м. Полтаві ради є такі:

- забезпечення реалізації державної політики з питань соціального захисту населення, підтримки сім'ї, попередження насильства в сім'ї, забезпечення рівності прав чоловіків та жінок, виконання програм і здійснення заходів у цій сфері;

- призначення та виплата соціальної допомоги, компенсацій та інших соціальних виплат, встановлених законодавством України, надання субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива;

- забезпечення соціальної інтеграції інвалідів, сприяння створенню умов для безперешкодного доступу інвалідів до об'єктів соціальної інфраструктури та ряд інших.

Управління соціального захисту населення бере участь у роботі комісій, утворених при раді, виконавчому комітеті з питань соціального захисту населення; сприяє громадянам в одержанні документів, необхідних для призначення окремих видів допомог, субсидій та надання пільг; організовує прийом документів для призначення усіх видів соціальної допомоги та послуг за принципом «єдиного вікна» та забезпечує розгляд заяв та прийняття рішень відповідно до стандартів надання послуг; здійснює контроль за цільовим використанням коштів, спрямованих на надання державних соціальних допомог. До основних функцій, що виконує управління соціального захисту населення в будь-якому регіоні України в першу чергу належить нарахування, призначення та здійснення виплат субсидії та різного виду допомог.

Список використаних джерел

1. Вакуленко В. М. Соціальний захист населення України : [навчальний посібник] / за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : Вид-во НАДУ; Вид-во «Фенікс», 2010. – 212 с.

2. Гладун З. С. Поняття і зміст державного управління: адміністративно-правовий аналіз / З. С. Гладун. – Львів : Львівська філія УАДУ при Президентіві України, 1996. – 487 с.

3. Гриненко А. М. Соціальна політика : Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни [Електронний ресурс] / А. М. Гриненко. – К. : КНЕУ, 2013. – 309 с. – Режим доступу: <http://ubooks.com.ua/books/000163/inx.php>